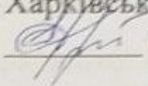

СХВАЛЕНО
Засідання педагогічної ради
Харківської гімназії № 1
Харківської міської ради
Харківської області
Протокол № 15
від 31.08.2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
Харківської гімназії № 1
Харківської міської ради
Харківської області
 О.В. Романова

**Положення
про внутрішню систему забезпечення якості
освіти у Харківській гімназії № 1 Харківської
міської ради Харківської області**

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Харківській гімназії № 1 Харківської міської ради Харківської області (далі ХГ № 1) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти), Статуту ХГ № 1.

Внутрішня система забезпечення якості в ХГ № 1 включає:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Метою розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до гімназії; постійне та послідовне підвищення якості освіти.

Напрями внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу:

1. Освітнє середовище.
2. Система оцінювання освітньої діяльності учнів.
3. Система педагогічної діяльності.
4. Система управлінської діяльності.

Політики і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти:

- система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти (моніторинг навчальних досягнень учнів, моніторинг адаптації дітей у закладі, моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти тощо);
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти;
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і учнів;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ХГ № 1;

- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в ХГ № 1.

II. СИСТЕМА ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ МОНІТОРИНГІВ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ (МОНІТОРИНГ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ, МОНІТОРИНГ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ, МОНІТОРИНГ НАСТУПНОСТІ МІЖ ПОЧАТКОВИМ ТА БАЗОВИМ РІВНЯМИ ОСВІТИ ТОЩО)

Інструментарієм вивчення та оцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти є моніторинг освітньої діяльності. Проведення моніторингу життєдіяльності ХГ № 1 сприяє визначенню ефективності й результативності організації освітнього процесу, підвищенню рівня навчальних досягнень учнів, ухваленню правильних управлінських рішень і коригуванню способів дій.

У гімназії виділено внутрішні та зовнішні компоненти, що характеризують якість освіти. Так, внутрішніми компонентами є імманентні характеристики шкільної освіти:

- якість основних умов освітнього процесу (управління освітнім процесом; рівень науково-методичної роботи; кадрового забезпечення; матеріально-фінансового забезпечення тощо);

- якість реалізації освітнього процесу (зміст освіти, рівень викладання, оцінювання тощо);
- якість результатів освітнього процесу (якість освіти).

Зовнішні компоненти якості освіти — це відповідність внутрішніх компонентів потребам держави, запитам учнів, їхніх батьків, певних соціальних груп.

Характеристиками зовнішніх компонентів якості освіти є такі.

1. Відповідність освіти запитам учнів, їхніх батьків.
2. Відповідність освіти державним освітнім стандартам.
3. Імідж школи, який гарантує стабільну високу якість освіти тощо.

У гімназії запроваджено такі види освітнього моніторингу:

- управлінська діяльність керівника та її результат (розвиток закладу);
- управлінська діяльність адміністрації та її результат (якість роботи вчителів);
- управлінська діяльність педагогів та її результат (якість освіти учнів);
- самомоніторинг учнів (адаптація в суспільстві).

Основні етапи проведення моніторингового дослідження.

I-й етап — цілепокладання та планування дослідження.

1. Визначення мети й завдань дослідження.
2. Визначення об'єкту дослідження.
3. Розрахунок і формування вибірки.
4. Побудова графіку дослідження:
  - визначення термінів і процедур дослідження;
  - підбір та підготовка (навчання) координаторів дослідження.
5. Визначення критеріїв і показників оцінювання.
6. Вибір методів дослідження.

II-й етап — розробляння інструментарію.

1. Розробляння тестів і їх апробація, одержання стандартизованого тесту.
2. Розробляння анкет та їх апробація.
3. Підготовка інструктивно-методичних матеріалів для координаторів дослідження всіх рівнів, учасників дослідження.
4. Вибір статистичних і математичних методів обробляння й обрахунку одержаних результатів дослідження.

III-й етап — проведення дослідження.

1. Пілотне дослідження (підготовка учасників, проведення інструктажу).
2. Основне дослідження.

IV-й етап — збирання й обробляння результатів.

V-й етап — аналізування й інтерпретація результатів дослідження.

1. Узагальнення статистичної інформації.
2. Виявлення факторів впливу.
3. Підготовка рекомендацій із корекційної роботи, усунення негативних факторів, формування освітньої політики тощо.

Механізм, за яким здійснюється моніторинг у ХГ № 1.

1. Визначення факторів.
2. Визначення критеріїв і показників.
3. Визначення методів оцінювання критеріїв.
4. Визначення вагомості факторів і критеріїв.
5. Складання стандарту (характеристики, моделі).
6. Визначення термінів, відповідальних, місця проведення.
7. Проведення вимірів.
8. Порівняльний аналіз (зі стандартами, попередніми результатами, зовнішніми аналогами).
9. Складання узагальнених характеристик (таблиць, графіків, діаграм тощо).
10. Виявлення тенденцій зростання, спаду.

11. Визначення причин.

12. Розробляння корекційних заходів.

Також у гімназії проводиться комплексний щорічний моніторинг результатів роботи закладу освіти за навчальний рік. Об'єктами моніторингу слугують:

- фінансово-господарська діяльність;
- господарські питання діяльності;
- матеріально-технічна база;
- кадрове забезпечення;
- контингент учнів;
- результативність освітнього процесу;
- виховна робота;
- стан здоров'я учнів;
- охорона життя та безпеки життєдіяльності;
- робота бібліотеки;
- організація харчування учнів;
- робота психологічної служби;
- робота з батьками і громадськістю.

Інструментарієм для проведення моніторингу є:

- інституційний аудит ЗЗСО;
- тематичні перевірки;
- аналіз статистичної звітності;
- аналіз документів;
- соціологічні дослідження;
- анкетування;
- інтерв'ювання;

- тестування;
- самооцінка;
- діагностичне спостереження;
- метод хронометрування;
- моніторинг навчальних досягнень учнів.

Зміст моніторингу складається з 15 розділів, кожний із яких, у свою чергу, розподілено за підрозділами.

1. Загальні відомості про гімназію.

2. Відомості про підготовку гімназії до нового навчального року.

3. Фінансово-господарська діяльність:

- джерела фінансування;
- аналіз доходів і видатків загального (спеціального) фонду школи;
- забезпеченість водою та енергоносіями;
- аналіз використання площі закладу освіти.

4. Матеріально-технічна база:

- інформація про кількість навчальних кабінетів;
- забезпеченість засобами навчання (технічними, комп'ютерною технікою, електронними засобами);
- рівень відповідності кабінетів і школи нормативним вимогам.

5. Кадрова забезпеченість:

- кількісний склад працівників;
- освітньо-кваліфікаційний рівень педагогічних працівників;
- розподіл педагогічних працівників за віком;
- склад працівників за педагогічним стажем;
- розподіл педагогічних працівників за кваліфікаційними категоріями;
- наявність педагогічних працівників із почесними званнями;

- аналіз руху кадрів;
- наявність вакантних посад педагогічних працівників;
- аналіз заохочень педагогічних працівників;
- аналіз стимулювання професійної майстерності педагогів на рівні ЗЗСО;
- аналіз підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
- аналіз участі педагогічних працівників у методичній роботі;
- результати атестації педагогічних кадрів;
- динаміка підбору та розстановки педагогічних кадрів.

6. Аналіз контингенту учнів:

- мережа класів за 5 років;
- контингент учнів;
- мови навчання;
- віковий склад учнів станом на 1 січня;
- отримання повної загальної середньої освіти випускниками 9-х класів;
- працевлаштування випускників 11-х класів;
- збереження контингенту учнів 10–11-х класів;
- відомості про розподіл учнів за профілем навчання та поглибленим вивченням предметів;
- рух учнів.

7. Результативність освітнього процесу:

- динаміка навчальних досягнень учнів із предметів;
- рівень навчальних досягнень учнів за навчальний рік;
- результати державної підсумкової атестації в 9-х класах;
- результати державної підсумкової атестації в 11-х класах;
- динаміка нагородження випускників 9-х класів;
- динаміка нагородження випускників 11-х класів;

- результати участі учнів в олімпіадах;
- результати участі учнів у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт;
- результати участі учнів у турнірах і конкурсах;
- результати участі учнів у спортивних змаганнях;
- рівень фізичної підготовки учнів.

8. Виховна робота:

- охоплення учнів додатковою освітою;
- надання допомоги дітям пільгових категорій;
- кількість дітей, які потребують особливої педагогічної уваги;
- дозвілля учнів;
- аналіз пропусків занять учнями;
- оздоровлення дітей улітку;
- причини, що спонукають дітей вживати тютюн, алкоголь, наркотики тощо;
- умови проживання й навчання учнів удома.

9. Стан здоров'я учнів:

- динаміка захворюваності учнів;
- динаміка шлунково-кишкових захворювань;
- динаміка ортопедичних захворювань;
- динаміка офтальмологічних захворювань;
- динаміка лорпатологічних захворювань;
- динаміка ендокринних захворювань;
- кількість учнів, віднесених до медичних груп;
- кількість учнів, звільнених за станом здоров'я від ДПА.
- Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти 107

10. Охорона життя та безпека життєдіяльності:

- динаміка травмування дітей під час освітнього процесу;

- динаміка травмування дітей у позаурочний час;
- стан травмування серед працівників.

11. Робота бібліотеки:

- динаміка читачів бібліотеки;
- динаміка накопичення бібліотечного фонду;
- динаміка накопичення наукової літератури;
- динаміка накопичення художньої літератури;
- динаміка накопичення методичної літератури;
- динаміка накопичення довідкової літератури;
- динаміка накопичення дидактичних матеріалів;
- забезпеченість освітнього процесу підручниками.

12. Організація харчування учнів:

- організація харчування окремих категорій учнів;
- регулярність харчування учнів;
- динаміка харчування учнів.

13. Робота психологічної служби:

- моніторинг дослідження психологічної готовності учнів першого та п'ятого класу до навчання;
- моніторинг дослідження темпераменту, тривожності тощо;
- інтелектуальні показники розвитку в окремих паралелях, класах;
- консультаційна робота.

14. Робота з батьками і громадськістю:

- склад сім'ї учнів;
- соціальний статус батьків учнів;
- освіта батьків учнів.

Для оцінки цих параметрів у гімназії використовують кваліметричний підхід до оцінювання педагогічної діяльності. Як кваліметричну модель найчастіше використовують факторно-критеріальну, що передбачає розчленування об'єкта на структурні елементи. Такий підхід дозволяє розглядати об'єкт як систему, оцінюючи його не в цілому, а як сукупність взаємопов'язаних складових. У закладі використовують уже створені науковцями факторно-критеріальної моделі із застосуванням експертного методу.

ІІІ. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

У гімназії розроблено Положення Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Харківської гімназії № 1 Харківської міської ради Харківської області, яке регулює механізми забезпечення академічної доброчесності.

Положенням передбачено інформаційні заходи із формування академічної доброчесності та попередження фактів її порушення, форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

У гімназії діє Комісія з питань академічної доброчесності та етики, яка розслідує випадки порушення морально-етичних норм поведінки та академічної доброчесності та надає рекомендації адміністрації гімназії щодо можливих дій. Визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада школи за участю працівника та/або його законного представника/ здобувача освіти. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники гімназії можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- позбавлення права бути залученими до проведення процедур атестації педагогічних працівників, акредитації освітніх програм, інституційного аудиту закладів освіти та інших процедур зовнішнього забезпечення якості освіти; учнівських олімпіад та інших змагань;
- позбавлення права отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року.
- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань;
- факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення отриманих з порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

IV. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ

ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою,

спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

– математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

– компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

– інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

– екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

– інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

– навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для

оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

– громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

– культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

– підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

– контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

– навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань – вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;

– міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;

- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

Критерії, правила і процедури оцінювання учнів у гімназії визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у першому класі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання (відповідно до наказу МОН України від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі»).

Навчальні досягнення учнів других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів других класів здійснюється вербально (відповідно до наказу МОН України від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу»).

Оцінювання навчальних досягнень учнів 3-4 класів здійснюється вербально (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»): з предметів інваріантної складової: «Інформатика», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», інтегрованого курсу «Мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Я у світі» та «Трудове навчання»; з усіх предметів варіативної складової. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою: з предметів інваріантної складової освітніх галузей: «Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)», «Математика», «Природознавство».

**Критерії оцінювання результатів навчання учнів
третіх і четвертих класів Нової української школи**

I. Характеристика наскрізних умінь	Має значні успіхи	Демонструє помітний прогрес	Досягає результату з допомогою дорослих	Потребує уваги і допомоги
Виявляє інтерес до читання				
Знаходить у текстах відповіді на свої запитання				
Осмилює прочитане				
Висловлює свою думку і пояснює її				
Висловлює власну думку письмово				
Аналізує інформацію, отриману з різних джерел				
Оцінює достовірність інформації				
Ставить цікаві запитання				
Добирає аргументи для обґрунтування власної думки				
Виявляє творчість у навчальній діяльності				
Пропонує нові ідеї				
Виявляє ініціативність				
Несе відповідальність за свої дії				
Виявляє самостійність у роботі				
Керує своїми емоціями				
Приймає самостійні рішення, оцінюючи можливі ризики				
Знаходить успішні шляхи вирішення				

проблемних завдань та ситуацій					
Доброзичливо ставиться до інших					
Співпрацює з іншими дітьми					
Вирішує конфлікти мирним шляхом					
Бере участь у житті класу					
Дотримується правил поведінки під час уроку, гри, відпочинку					
Характеристика результатів навчання		Рівні			
		Високий	Достатній	Середній	Початковий
Українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин (мова навчання)					
МОВ1	Взаємодіє з іншими усно				
МОВ2	Сприймає, аналізує, інтерпретує та оцінює текст				
МОВ3.1	Створює письмові висловлювання				
МОВ3.2	Взаємодіє письмово в онлайн просторі				
МОВ3.3	Знаходить і виправляє орфографічні помилки				
МОВ3.4	Аналізує та редагує власне письмове висловлювання				
МОВ4	Досліджує власне індивідуальне мовлення				
Українська мова як державна, мова національної меншини або корінного народу (мова вивчення)					
УМД1	Взаємодіє з іншими усно				
УМД2	Сприймає, аналізує, інтерпретує та оцінює текст				
УМД3	Взаємодіє з іншими письмово				
УМД4	Досліджує власне індивідуальне мовлення				
Іноземна мова					
ІНО1	Сприймає іноземну мову на слух				
ІНО2	Читає іноземною мовою				
ІНО3.1	Висловлюється іноземною мовою				
ІНО3.2	Взаємодіє письмово іноземною мовою				
Математика					
МАО1	Застосовує математику для розв'язання життєвих ситуацій				
МАО2	Розв'язує задачі з використанням різних стратегій				
МАО3	Аналізує дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач, критично їх оцінює				
МАО4.1	Класифікує, порівнює, узагальнює				

	об'єкти				
МАО4.2	Встановлює кількість об'єктів, позначає результат лічби числом, порівнює числа				
МАО4.3	Здійснює обчислення усно та письмово				
МАО4.4	Орієнтується на площині і в просторі				
МАО4.5	Розпізнає геометричні фігури				
МАО4.6	Будує геометричні фігури, конструює				
МАО4.7	Вимірює величини				
МАО4.8	Працює з таблицями, схемами, графіками, діаграмами				
Інтегрований курс «Я досліджую світ»					
ПРО1	Спостерігає за навколишнім світом, експериментує, моделює				
ПРО2	Розуміє, аналізує, узагальнює, інформацією природничого змісту				
ПРО3	Розуміє взаємозв'язки між об'єктами та явищами природи				
ПРО4	Розв'язує проблемні завдання та ситуації природничого характеру				
СЗО1	Турбується про здоров'я, безпеку та добробут				
СЗО2	Приймає рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб				
СЗО3	Обирає здоровий спосіб життя				
СЗО4	Демонструє підприємливість та етичну поведінку				
ГЮ1	Встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами в часі				
ГЮ2	Орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку				
ГЮ3	Розуміє, аналізує, узагальнює різні джерела соціальної та історичної інформації				
ГЮ4	Розповідає про минуле і сучасне				
ГЮ5	Висловлюється щодо відомих фактів історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя				
ГЮ6	Поважає права і свободи свої та інших людей				

ГЮ7	Усвідомлює себе як громадянина України				
ГЮ8	Дотримується принципів демократичного громадянства				
Технології (зокрема, в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»)					
ТЕО1	Втілює творчий задум у готовий виріб				
ТЕО2	Турбується про власний побут				
ТЕО3	Ефективно та екологічно використовує природні матеріали				
ТЕО4	Практично і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла				
Інформатика					
ІФО1	Знаходить, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію				
ІФО2	Створює інформаційні продукти та програми				
ІФО3	Спілкується та співпрацює з використанням інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв				
ІФО4	Дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії				
Мистецтво					
МИО1	Створює художні образи різними засобами і способами, імпровізує в різних видах мистецтва				
МИО2	Сприймає, розуміє, інтерпретує твори мистецтва				
МИО3	Самовиражається через художньо-творчу діяльність та різні види мистецтва				
Фізична культура					
ФІО1	Займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом				
ФІО2	Виконує фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості				
ФІО3	Дотримується правил безпечної і чесної гри; вміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру;				

	самовиражається та соціально взаємодіє				
Державна підсумкова атестація (4 клас)					
Освітня галузь	Рівні				
	Високий	Достатній	Середній	Початковий	
Мовно-літературна (українська мова, читання*)					
Математична					
**Мовно-літературна українська мова, читання*)					

* або інші назви навчальних предметів або інтегрованих курсів, упродовж яких у класах (групах) із навчанням українською мовою навчання вивчалися українська мова та читання

** для класів (груп) з навчанням мовою відповідного корінного народу або національної меншини

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»). Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Оцінювання навчальних досягнень учнів старшої школи здійснюється за 12-бальною системою(шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі

загальної середньої освіти»). Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
учнів основної й старшої школи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у

		стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення
--	--	--

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту в гімназії, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України [№ 221 від 18.02.2019](#)).

Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів може бути використаний метод оцінювання портфоліо.

Портфоліо - це накопичувальна система оцінювання, що передбачає формування уміння учнів ставити цілі, планувати і організовувати власну навчальну діяльність; накопичення різних видів робіт, які засвідчують рух в індивідуальному розвитку; активну участь в інтеграції кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки.

Таке оцінювання передбачає визначення критеріїв для включення учнівських напрацювань до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки з боку учня тощо.

Впровадження рейтингової системи оцінювання та методу оцінювання - портфоліо здійснюється з урахуванням рекомендацій МОНмолодьспорту.

V. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу визначаються на основі Закону України «Про

освіту», положень наказу МОН України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Один із принципів організації атестації - здійснення *комплексної* оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від

попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

**Критерії оцінювання педагогічної
(науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників**

№ з/п	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання
1.	Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти	1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.	1.1.1. Учителі використовують календарно-тематичне планування, що відповідає освітній програмі закладу освіти
		1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.	1.2.1. Педагогічні працівники використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями
		1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).	1.3.1. Педагогічні працівники беруть участь у розробленні індивідуальних освітніх траєкторій, зокрема – складають завдання, перевіряють роботи, надають консультації, проводять оцінювання навчальних досягнень
		1.4 Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).	1.4.1. Педагогічні працівники створюють та використовують власні освітні ресурси, мають публікації професійної тематики та оприлюднені методичні розробки

		1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.	1.5.1. Учителі використовують зміст предмету (курсу), інтегрованих змістових ліній для формування суспільних цінностей, виховання патріотизму
		1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.	1.6.1. Педагогічні працівники застосовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі
2.	Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	2.1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	2.1.1. Педагогічні працівники обирають різні види, форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності
		2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти	2.2.1. Педагогічні працівники беруть участь в інноваційній роботі (розроблення/адаптація, впровадження освітніх технологій, експериментальна робота), ініціюють та/або реалізують освітні проекти 2.2.2. Педагогічні працівники здійснюють експертну діяльність
3.	Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти	3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства	3.1.1. Педагогічні працівники використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти із застосуванням особистісно орієнтованого підходу
		3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок	3.2.1. У педагогів налагоджена конструктивна комунікація із батьками здобувачів освіти в різних формах
		3.3. Педагогічні працівники беруть участь у методичних заходах закладу, здійснюють взаємонавчання та інші форми	3.3.2. Педагогічні працівники надають методичну підтримку колегам, обмінюються досвідом (консультації, навчальні

		професійної співпраці	семінари, майстер-класи, конференції, взаємовідвідування занять, наставництво, публікації)
4.	Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності	4.1.1. Педагогічні працівники діють на засадах академічної доброчесності
		4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти	4.2.1. Педагогічні працівники інформують здобувачів освіти про правила дотримання академічної доброчесності

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

VI. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

№	Вимога/правило	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання
---	----------------	---------------------	-----------------------

з/п	організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти		
1.	Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань	<p>1.1. У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності</p> <p>1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку</p> <p>1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти</p>	<p>1.1.1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям і умовам його діяльності (тип закладу, мова навчання, територія обслуговування, формування контингенту здобувачів освіти, обсяг та джерела фінансування)</p> <p>1.2.1. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію його розвитку</p> <p>1.2.2. Учасники освітнього процесу залучаються до розроблення річного плану роботи закладу освіти</p> <p>1.2.3. Керівник та органи управління закладу освіти аналізують реалізацію річного плану роботи та у разі потреби коригують його</p> <p>1.2.4. Діяльність педагогічної ради закладу освіти спрямовується на реалізацію річного плану і стратегію розвитку</p> <p>1.3.1. Заклад освіти розробляє та оприлюднює документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти</p> <p>1.3.2. У закладі освіти здійснюється періодичне (не рідше одного разу на рік) самооцінювання якості освітньої діяльності відповідно до розроблених або адаптованих у закладі процедур</p> <p>1.3.3. Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності</p>
		1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень,	1.4.1. Керівництво закладу освіти вживає заходів для створення належних умов діяльності закладу (зокрема, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток,

		обладнання	звертається із відповідними клопотаннями до засновника, здійснює проектну діяльність)
2.	Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм	2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру	2.1.1. Частка учасників освітнього процесу, які задоволені загальним психологічним кліматом у закладі освіти і діями керівництва щодо формування відносин довірити конструктивної співпраці між ними
			2.1.2. У закладі освіти забезпечується доступ учасників освітнього процесу, представників місцевої громади до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації)
			2.1.3. Керівництво закладу вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідних заходів реагування
		2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах	2.2.1. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти/інформація на сайті засновника, сторінки у соціальних мережах)
3.	Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників	3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми	3.1.1. У закладі освіти укомплектовано кадровий склад (наявність/відсутність вакансій)
			3.1.2. Частка педагогічних працівників закладу освіти, які працюють за фахом
		3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності,	3.2.1. Керівництво закладу освіти застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників з метою підвищення якості освітньої діяльності

		саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності	
		3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників	3.3.1. Керівництво закладу освіти створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації педагогічних працівників
			3.3.2. Частина педагогічних працівників, які вважають, що керівництво закладу освіти сприяє їхньому професійному розвитку
4	Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою	4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу	4.1.1. Частина учасників освітнього процесу, які вважають, що їхні права в закладі освіти не порушуються
		Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу	4.2.1. Частина учасників освітнього процесу, які вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень
		4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування	4.3.1. Керівництво сприяє участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу освіти
		4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади	4.4.1. Керівництво закладу підтримує освітні та громадські ініціативи учасників освітнього процесу, які спрямовані на сталий розвиток закладу та участь у житті місцевої громади (культурні, спортивні, екологічні проекти, заходи)
		4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам	4.5.1. Режим роботи закладу освіти враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності закладу
			4.5.2. Розклад навчальних занять забезпечує рівномірне навчальне навантаження відповідно до вікових особливостей здобувачів освіти
			4.5.3. Розклад навчальних занять у

2020	38	1	5	9	16	13	1	5
2019	38	1	5	9	18	10	7	4
2018	37	1	5	9	18	9	8	3

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу в гімназії формується відповідно до вимог освітніх програм відповідає нормативним документам та законодавству України.

Освітній процес здійснюється у 15 кабінетах, 2 спортивних залах, актовій залі, спортивному майданчику, набазах практик у відповідних вузах. У наявності бібліотека, сучасна їдальня, буфет.

Проводиться планова робота з удосконалення матеріально-технічної бази гімназії шляхом залучення коштів держбюджету, грантів, коштів спонсорів та благодійної допомоги батьків учнів.

Самостійна робота здобувачів освіти організується в комп'ютерному класі, бібліотеці, читальному залі, музеї рослин Червоної книги України під відкритим небом. Також для самостійної роботи учнів та дистанційного навчання запроваджено електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін та може використовуватися під час карантину або з при роботі з обдарованими дітьми. Вироблення навичок самостійної роботи слухачів відбувається також під час виконання індивідуальних завдань протягом усього навчального періоду (ділові та рольові ігри, ситуативні задачі, семінарські заняття, круглі столи, участь у конференціях, впровадження інноваційних технологій тощо).

Науково-методичне освітнього процесу забезпечення включає:

- державні стандарти освіти;
- освітні програм;
- навчальні плани;
- навчальні програми з усіх дисциплін, курсів за вибором, факультативів;

- програми практики;
- підручники і навчальні посібники;
- конспекти уроків в електронному та паперовому вигляді;
- дистанційні курси;
- інтерактивні електронні засоби навчання;
- контрольні завдання до практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння учнями навчального матеріалу.

Навчальні програми, за якими здійснюється освітній процес здобувачів загальної середньої освіти, забезпечують можливість досягнення компетентностей.

Бібліотечний фонд закладу нараховує:

Фонд на 01.01.2020р. - підручники: - худ. та галузева літ.	10074 прим. 10241 прим.
Надходження до фонду за 2019/2020 н.р.: підручники худ. та галузева літ.	2079 прим. 21 прим.

Забезпеченість освітнього процесу навчальною літературою становить 98 %:

Клас	ЗНЗ з українською мовою навчання %	ЗНЗ з російською мовою навчання %	Разом
1	100%	100%	
2	100%	100%	
3		100%	
4		98%	
Середній % забезпеченості		99%	
5		92%	
6		90%	
7		93%	
8		100%	
9		100%	

Середній % забезпеченості		95%	
10		100%	
11		100%	
Середній % забезпеченості		100%	
Разом		98%	

У ХГ № 1 забезпечено доступ до мережі Інтернет, баз даних у режимі on-line, доступ до Інтернет з використанням Wi-Fi в основних навчальних кабінетах та бібліотечних приміщеннях; у наявності електронна пошта gimn_1@ukr.net.

VIII. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність закладу освіти. Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність освітнього закладу;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям - це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. В цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації є

створення її належної та ефективної інфраструктури, впровадження уніфікованих засобів доступу до корпоративних даних, поліпшення керування всіх комплексів інформаційних ресурсів, а також забезпечення відповідності інфраструктури стратегічним цілям закладу.

Інформаційна система управління - це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує ряд основних функцій роботи з документами в електронному вигляді. До основних функцій відносять реєстрацію документів, розробку та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів порізним параметрам, введення, підтримку та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу та управління прав доступу до документів.

Основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, застосування в роботі програмних засобів «Курс школа» та ОШКОЛА.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео- аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК ;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації в співставленні з річними показниками;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено

інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

ІХ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти в ХГ № 1 функціонує офіційний сайт закладу <https://gimnasium1.klasna.com/uk>.

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті в обов'язковому порядку розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;

– умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

Х. СТВОРЕННЯ В ГІМНАЗІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ТА РОЗУМНОГО ПРИСТОСУВАННЯ

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

1. Рівність і доступність використання.

Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.

2. Гнучкість використання.

Дизайн повинен забезпечити наявність широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

3. Просте та зручне використання.

Дизайн повинен забезпечувати простоту та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

4. Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів.

Дизайн повинен сприяти ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей прийняття користувача.

5. Припустимість помилок.

Дизайн повинен звести до мінімуму можливість виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

6. Низький рівень фізичних зусиль.

Дизайн розраховано на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

7. Наявність необхідного розміру і простору.

Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами. Основними завданнями моніторингу інклюзивного навчання є:

- Відстеження здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- Контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- Створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- Створення позитивного мікроклімату у закладі для класів з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- Забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- Надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

XI. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

У закладі існує чітка спільна колективна позиція щодо проблеми булінгу (цькування). Впроваджено комплексний підход, у якому відзначено два ключові напрямки: управлінський і просвітницький.

Управлінський підхід організовує та реалізує адміністрація гімназії. Він включає в себе:

- здійснення аналізу ситуації у закладі освіти (фізичного та емоційнопсихологічного середовища), зокрема шляхом опитування учнів/учениць та працівників/працівниць щодо відчуття себе в безпеці під час роботи та навчання;
- вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо булінгу (цькування) та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- розроблення правил поведінки для всіх – учнів, батьків, вчителів та інформування про них;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти;
- проведення інструктажів працівників/працівниць, учнів/учениць та батьків.

Просвітницький підхід – це інформування, пояснення, формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії всіх учасників/учасниць освітнього процесу.

У ХГ № 1 призначено уповноважену особу з числа заступників, яка відповідає за організацію та реалізацію заходів з протидії та попередження булінгу (цькування) в закладі освіти. Перевірено та виявлено місця, які потенційно можуть

бути небезпечними та сприятливими для вчинення булінгу (цькування) в закладі освіти та організовано належні заходи безпеки.

На основі проведеного аналізу ситуації розроблено план заходів для запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти. Розроблено та запроваджено порядок (чітку послідовність) повідомлення про випадок булінгу (цькування) чи підозру про його вчинення (тобто хто і куди може звернутись), послідовність розгляду таких заяв в закладі освіти та процедуру неупередженого розслідування обставин випадків булінгу (цькування) у ХГ № 1. Коли директор гімназії отримує заяву про випадок булінгу, то негайно повідомляє поліції, службі у справах дітей, батькам або законним представникам дитини. Потім видає наказ, яким визначає склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування). Для кожного конкретного випадку визначають новий склад такої комісії, аби забезпечити неупереджений розгляд випадку. Уповноважена особа або у разі її відсутності - особа, яка її замінює, до засідання комісії проводить розслідування та готує необхідні для засідання матеріали. (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, підготовки висновку психологом тощо). Після завершення збору даних директор скликає засідання комісію з розгляду випадків булінгу (цькування). Члени комісії на засіданні розглядають та аналізують матеріали, зібрані в результаті попереднього з'ясування обставин; визначають сторін булінгу (цькування), можливі причини та необхідні заходи для їх усунення; планують заходи стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо; формують рекомендації для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з дітьми-сторонами булінгу (цькування) та їхніми 3 батьками або законними представниками; формують

рекомендації для батьків або законних представників дитини, яка стала стороною булінгу (цькування). До участі в засіданні комісії за потреби також можуть бути залучені сторони булінгу (цькування), один з батьків або законних представників дитини-кривдника та дитини-потерпілого, представники служби у справах дітей, поліції та інших осіб.

ХІІ. САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ

У ХГ № 1 визначено працівника, який координує результативне запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти. Створено робочі групи, які забезпечують вивчення та оцінювання системи за кожним із напрямів.

Систематично проводиться навчання з відповідальними особами щодо визначення і аналізу відповідного компоненту системи забезпечення якості

У закладі запроваджено:

1. Щорічне комплексне самооцінювання (за напрямками, які визначені у Положенні).
2. Щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти (початкова, базова, профільна освіта).

Крім штатних працівників закладу освіти, відповідальних за функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, до процесу оцінювання освітньої діяльності залучено представників учнівського самоврядування, батьків, якщо є можливість – фахівців у сфері оцінювання якості (освітніх експертів).

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченим освітнім циклом – навчальним роком. Як правило, самооцінювання здійснюється впродовж навчального року, адже такі процедури освітньої діяльності, як атестація педагогічних працівників, вивчення стану викладання

предметів і курсів, динаміка навчальних досягнень учнів чітко простежуються і можуть бути вимірними саме впродовж навчального року.

Динаміка окремих процесів може прослідковуватись впродовж довшого циклу, наприклад, реалізація окремих положень стратегії розвитку закладу освіти.

Оцінювання освітнього середовища можна здійснити і у більш стислі терміни, ніж навчальний рік.

Підходи до оцінювання: кількісний, описовий, комбінований.

За результатами вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти визначається рівень якості освітньої діяльності.

Рівні оцінювання	Описовий	Кількісний
Високий	Педагогічні працівники організують свою роботу на засадах академічної доброчесності, спонукають учнів до самостійної роботи, заохочують до висловлювання власних думок, уникають завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Педагогічні працівники інформують учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання цих норм підхід	100% педагогічних працівників закладу освіти дотримуються принципів академічної доброчесності; 100% учнів отримують інформацію від педагогічних працівників про принципи академічної доброчесності; 100% вчителів не використовують завдання на відтворення знань підхід
Достатній	Більшість педагогічних працівників організують свою роботу на засадах академічної доброчесності, спонукають учнів до самостійної роботи, заохочують до висловлювання власних думок, уникають завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Педагогічні працівники інформують учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання цих норм	Більше 85% педагогічних працівників дотримуються принципів академічної доброчесності; більше 75% учнів отримують інформацію від педагогічних працівників про принципи академічної доброчесності; більше 75% вчителів не використовують завдання на відтворення знань
Вимагає покращення	Педагогічні працівники не приділяють належної уваги питанням академічної доброчесності. Для учнів досить поширені завдання, побудовані на відтворенні знань. Зустрічаються	70-85% педагогічних працівників дотримуються принципів академічної доброчесності; 50-75% учнів отримують інформацію від педагогічних

	випадки свідомого завищення або заниження оцінок учням. У закладі освіти відсутня системна робота щодо інформування учнів про дотримання академічної доброчесності	працівників про принципи академічної доброчесності; 40-75% вчителів не використовують завдання на відтворення знань
Низький	У закладі освіти більшість педагогічних працівників і учнів не дотримуються принципів академічної доброчесності та не приділяють уваги цьому питанню під час навчальних занять. Переважають завдання для учнів, побудовані на відтворенні знань	Менше 70% педагогічних працівників дотримуються принципів академічної доброчесності; менше 50% учнів отримують інформацію від педагогічних працівників про принципи академічної доброчесності; більше 40% вчителів використовують завдання на відтворення знань

У своїй роботі ХГ № 1 використовує критерії, індикатори оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти визначені запропоновані Бобровським М.В., Горбачовим С.І., Заплотинською О.О. у «Рекомендаціях до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти».